

Klimaatbomen in de tuin – een top 10

Veranderend klimaat vraagt soms om andere boomkeus

Droogtere records, heftige piekbuien, zonnige zomerse dagen en milde winters. Als groenprofessionals merken wij aan den lijve dat het klimaat – bij wijze van spreken – even veranderlijk is als het weer. Overheden houden hier in toenemende mate rekening mee bij hun keus voor stadsbomen. Maar ook voor privétuinen kun je volgens kweker Dick Huibers van Huverba kiezen uit een mooi assortiment bomen die *climate-proof* zijn. Hier volgt zijn klimaatbomen-top 10.

Auteur: Manon Botterblom

Het gaat vooral om bomen voor stedelijke gebieden, vertelt directeur Huibers. 'Door de langere droogteperiodes en de veranderende neerslagfrequentie zijn er sterkere bomen nodig.' Hij zegt erbij dat de top 10 niet in steen gebeiteld staat, maar gebaseerd is op zijn eigen ervaringen als boomkweker.

1. *Acer campestre* 'Elsrijk'

De nummer 1 van dit lijstje is een goede stadsboom en stelt weinig eisen aan het vochtgehalte van de grond. Ook door de dichte en gesloten kroon is 'Elsrijk' erg geschikt om in smalle stadsstraatjes geplant te worden. De boom wordt 8 tot 12 meter hoog en is dus een wat kleinere en hardere soort. 'Elsrijk' kan goed tegen hoge temperaturen. In mei is de boom populair bij bijen en vlinders vanwege de geelgroene bloemetjes die dan bloeien.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

2. *Acer monspessulanum*

Deze boom is inheems in zuidelijke landen en is dus zeer goed bestand tegen hitte en droogte, maar ook vorst. *A. monspessulanum* is voor het eerst gevonden in Zuid-Frankrijk. Daar dankt de boom zijn naam aan: *Mons passulanus* is de Latijnse naam voor de Zuid-Franse stad Montpellier. 'Je merkt de veranderingen in het klimaat', legt Huibers uit. 'We krijgen hier nu meer het klimaat zoals ze dat tien tot vijftien jaar geleden in Spanje hadden.' Het blad is met een maximale lengte van 5 centimeter en een breedte van 3 centimeter redelijk klein. De donkergroene bladkleur verandert in de herfst in mooi opvallend geel. De esdoorn wordt tussen 6 en 8 meter hoog, met een maximale lengte van 10 meter.

3. *Celtis australis*

Ook dit boompje kan, net als *A. monspessulanum*, goed tegen hitte en droogte. In de meeste gebieden is het ook bestand tegen vorst. *Celtis australis* is inheems in het Middellandse Zeegebied, waar het in maart, april en mei erg droog is. *Celtis* is breed inzetbaar en kan zowel in straten en parken als op pleinen en industrieterreinen geplant worden. Met een hoogte van 15 tot 20 meter is het een wat hogere boom. In de herfst verkleuren de bladeren naar geel en draagt de boom donkerrode eetbare steenvruchtjes.

4. *Carpinus betulus*

Deze haagbeuk wordt maximaal 20 meter hoog en is een langzame groeier. Het is een makkelijke boom wat onderhoud betreft. 'Carpinus heeft geen enkel minpunt', zegt Huibers lachend. Hij wordt vaak toegepast in brede straten, industriegebieden en in boombakken. Het blad van de haagbeuk is eivormig met een heldergroene kleur. De boom draagt geribde nootjes in losse vruchtkatjes. De mannelijke katjes zijn ongeveer 4,5 centimeter groot, de vrouwelijke 3 centimeter. De bloei is rond april.

5. *Fraxinus ornus*

Fraxinus ornus oftewel de bloem-es is zeer droogtebestendig en kan goed tegen hitte. Ook kan de boom tegen essentaksterfte, wat vaak voorkomt in deze regio in Europa. 'Een bijkomend voordeel is dat de bloemen van *Fraxinus* veel bijen aantrekken.' De bloemen zijn roomwit, met een zeer sterke geur en een eindstandige pluim. Het blad van de bloemes is oneven geveerd met zeven blaadjes. De kleur hiervan is dof blauwgroen. De bloem-es wordt normaal gesproken niet hoger dan 10 meter, maar kan een hoogte van 15 meter bereiken.

6. *Gleditsia triacanthos* 'Skyline'

'Skyline', ook wel valse christusdoorn genoemd, is bestand tegen extreme hitte en droogte. Het is een snelgroeende boom, die 15 tot 20 meter hoog wordt. Daarnaast heeft deze boom nog een aantal bijzondere kenmerken. Zo kan hij goed tegen luchtverontreiniging, strooizout en een droge bodem. Door de hoek van de zijtakken ten opzichte van de harttak is er een piramidale groeivorm, anders dan bij andere *Gleditsia*-soorten. De kleur van de takken varieert van roodbruin tot olijfgroen; de bloemen zijn lichtgroene trossen. De bloeiperiode is in juni en juli.

'Een bijzonder kenmerk van 'Skyline' is dat hij bestand is tegen luchtverontreiniging, strooizout en een droge bodem'

7. *Ostrya carpinifolia*

Een groot voordeel van *Ostrya carpinifolia* of hopbeuk is dat er geen ziektes van deze boom bekend zijn. Nog een groot pluspunt is het snelle herstel na vorstschade. 'Zelfs bij temperaturen van min 20 graden herstelt de hopbeuk snel van vorstschade. Maar 20 graden onder nul komt zelden voor in Nederland', lacht Huibers. De mannelijke bloemen van *Ostrya carpinifolia* zijn geelgroene katjes van ongeveer 6 centimeter; de vrouwelijke zijn kleine aartjes en wat onopvallender. Ze groeien uit tot vruchten in de vorm van hopbellen. De hopbeuk bereikt een hoogte van 15 tot 20 meter.

8. *Parrotia persica*

De naam verraadde het al een beetje: deze boom is inheems in het land dat ooit bekendstond als Perzië en dat we nu Iran noemen. Het is, in Huibers' woorden, een enorm harde boom die goed weerstand biedt tegen droge zomers en strenge winters. De stam van de boom heeft een lichtgrijze kleur met paarsbruine vlekken. Hoe ouder de boom, hoe decoratiever hij eruit gaat zien. De hoogte varieert tussen 7 en 10 meter. *Parrotia persica* wordt vooral toegepast in boombakken en daktuinen.

9. *Tilia mongolica*

Ook hier verraadde de naam de herkomst van de boom. *Tilia mongolica* komt oorspronkelijk uit Mongolië en wordt ongeveer 8 meter hoog. De temperatuur kan daar in de zomer tot 40 graden oplopen en in de winter tot min 40; deze kleine sierlijke boom is dus bestand tegen extreme temperaturen. Een bijkomend voordeel is dat deze Mongoolse linde geen last heeft van bladluizen. Het hartvormige blad begint in het voorjaar rood en verkleurt daarna naar een mooie groene kleur. De geurende bleekgele bloemen bloeien in juni en juli.

‘We krijgen hier meer het klimaat zoals ze dat tien tot vijftien jaar geleden in Spanje hadden’

10. *Zelkova serrata*

Last but not least de Aziatische boom *Zelkova serrata*, ook wel Japanse schijniep genoemd. Dit is een zeer snel groeiende boom die ongeveer 12 meter hoog wordt en ook bestand is tegen extreme temperatuurschommelingen. De stam is laag vertakt met stevige hoofdtakken. De bloemen van *Zelkova* zijn onopvallend en worden gevolgd door kleine boonvormige vruchten. Zoals de Nederlandse naam al verraadde, is *Zelkova serrata* verwant aan de iep (*Ulmus*); het enige verschil zijn de bloemen en de vruchten. De bloemen van *Zelkova* zijn eenslachtig, die van de iep tweeslachtig. De vruchten van *Ulmus* zijn droog en gevleugeld; *Zelkova* heeft steenvruchten. Het blad van de schijniep verandert in de herfst van donkergroen naar verschillende tinten geel, rood en oranje.